

Protocol voor het steunprogramma bij Botulisme bij melkkoeien

Botulisme wordt veroorzaakt door de sporen en toxines van de bacterie *Clostridium botulinum*, bijvoorbeeld aanwezig in kadaverresten van vogels, die in het ruwvoer terecht komen. Elk bedrijf loopt een risico getroffen te worden door botulisme met een potentieel zeer zware impact. Bij een botulismebesmetting dient de melk vernietigd te worden en kunnen dieren overlijden.

1. Solidarisering van de schade voor botulisme

De Belgische zuivelsector besluit solidair op te treden in het geval van een botulismebesmetting bij melkkoeien, gezien er geen tussenkomst meer voorzien is vanuit het Sanitair Fonds. Sinds 2019 beheert MilkBE hiervoor een specifieke steunregeling. Producenten met zetel in België en leveraar bij een [koper die bijdraagt aan MilkBE](#) kunnen voor, en in verhouding tot, de aan deze koper geleverde melk aanspraak maken op de steunregeling. Hiermee neemt de ganse zuivelketen haar verantwoordelijkheid en toont de sector zich solidair met bedrijven die (zwaar) getroffen worden door een uitbraak van botulisme. Onder deze steunregeling is er een vergoeding voorzien die de waarde van de vernietigde rauwe koemelk dekt. Daarnaast is er een tussenkomst voorzien voor verloren melkkoeien in het geval van zware sterfte.

2. Algemene voorwaarden voor recht op een tegemoetkoming

Om aanspraak te kunnen maken op een tussenkomst uit het Botulismefonds dient er aan onderstaande voorwaarden te zijn voldaan:

- De meldingsplicht werd correct en tijdig toegepast,
- Het FAVV verklaart dat de blokkering van het bedrijf te wijten is aan een botulisme-uitbraak,
- Het bedrijf werd opnieuw vrijgegeven door het FAVV,
- Het FAVV meldt de periode van de blokkering van het bedrijf,
- Een dierenarts stelt een verklaring op met de (waarschijnlijke) oorzaak van de uitbraak,
- De producent geeft het bedrijfstype op:
 - o Gemengd melkveebedrijf: ja/nee
 - o Andere professioneel gehouden diersoorten:

3. Steun voor vernietigde koemelk

3.1 Voorwaarden voor recht op een tegemoetkoming

Om aanspraak te kunnen maken op een tussenkomst ten bedrage van de waarde van de vernietigde melk dient er aan de algemene voorwaarden te zijn voldaan. Daarenboven moet de producent een bewijs voorleggen dat:

- verklaart dat de melk werd vernietigd, en
- het volume/gewicht van de vernietigde melk meldt.

3.2 Berekeningswijze voor de tegemoetkoming

Bij de berekening van de waarde van de vernietigde melk geldt de reële melkprijs die de producent van zijn koper ontving in de laatste volledig uitbetaalde maand voorafgaand aan de blokkering van het bedrijf. Er wordt dus rekening gehouden met de vet- en eiwitgehalten. De gemiddeld uitbetaalde literprijs wordt vermenigvuldigd met het volume melk waarvoor er een vernietigingsbewijs is. Onderstaand voorbeeld verduidelijkt de berekeningswijze voor de tegemoetkoming:

Stel: Bedrijfsblokkering van 16 mei tot 14 juni

Volledig uitbetaalde voorafgaande maand: april
Reële melkprijs van de producent in april: 34 euro per 100 liter
Volume melk waarvoor er een vernietigingsbewijs is: 10.000 liter

Conclusie: Het bedrijf ontvangt een tegemoetkoming van $10.000 \times 0,34 = 3.400$ euro.

Voor producenten die aan thuisverwerking/thuisverkoop doen kan er enkel een vergoeding voorzien worden voor het aandeel van de vernietigde melk waarvoor er heffingen werden betaald via de koper.

4. Steun bij zware sterfte van melkkoeien

De tussenkomst in een schadevergoeding voor gestorven melkkoeien in het kader van een botulisme-uitbraak is vanuit MilkBE enkel voorzien voor gevallen met zware sterfte. Indien een bedrijf meer dan 30% sterfte heeft bij zijn melkkoeien (incl. droogstaande melkkoeien), komt het in aanmerking voor een schadevergoeding voor de gestorven melkkoeien. Sterfte bij jongvee wordt niet vergoed.

4.1 Voorwaarden voor recht op een tegemoetkoming

Om aanspraak te kunnen maken op een tussenkomst voor zware sterfte dient er aan de algemene voorwaarden te zijn voldaan.

Daarenboven moet de producent m.b.v. informatie uit Sanitel aantonen dat minstens 30% van de melkkoeien in het beslag stierven ten gevolge van de botulisme-uitbraak.

4.2 Berekeningswijze voor de tegemoetkoming

Voor het bepalen van een vergoeding voor de gestorven dieren vanuit MilkBE gaat het voorstel uit van dezelfde principes als indien het botulisme geval in aanmerking zou komen als landbouwcrisis (hetgeen in praktijk niet is):

Stap 1: Bepaling van het al dan niet overschrijden van de 30% schadedrempel.

De eerste 30% sterfte wordt opgevat als het eigen ondernemersrisico. Het percentage wordt berekend als het aantal gestorven melkkoeien t.o.v. het totaal aantal melkkoeien. Hierbij wordt als melkkoe beschouwd, elk vrouwelijk rund van het type 'melk' of 'dubbeldoel' dat minstens 1 keer heeft afgekalfd, dus inclusief de droogstaande koeien. De gegevens in Sanitel (of de buitenlandse varianten) zijn hierbij de enige correcte bron van informatie.

Voor de sterfgevallen vraagt MilkBE een Sanitel-uitdraai met de gestorven melkkoeien met de respectievelijke sterfdatum. Het totaal aantal melkkoeien wordt bepaald door de som te maken van het aantal melkkoeien op de dag voor het eerste sterfgeval gelinkt aan Botulisme (max. 2 dagen voor de ingang het leveringsverbod) en het aantal koeien dat voor de eerste maal afkalfden (incl. doodgeboortes) tijdens de periode van het leveringsverbod.

De producent kan de nodige Sanitelgegevens opvragen bij:

- DGZ: Veerle Ryckaert, via 078 05 05 23 of veerle.ryckaert@dgz.be
- ARSIA: 083 23 05 15 (option 4) of admin.sante@arsia.be

Stap 2: Berekening van de tegemoetkoming:

- a) 30% franchise, en
- b) Toepassing van de kortingstabel

Bij de bepaling van de sterftedrempel wordt enkel de categorie 'melkkoeien' bekeken. Hierbij wordt de waarde van een melkkoe forfaitair vastgelegd op 1.600 euro per melkkoe.

schijven van het nettobedrag van de schade	coëff.	max. vergoeding per schijf (euro)
van 0,00 tot 250 euro	0,0	vrijstelling
van 250 tot 2500 euro	0,8	1 800
van 2500 tot 15 000 euro	1,0	12 500
van 15 000 tot 25 000 euro	0,8	8 000
van 25 000 tot 37 000 euro	0,6	7 200
van 37 000 tot 250 000 euro	0,4	85 200
van 250 000 tot 280 000 euro	0,2	6 000
meer dan 280 000 euro	0,02	onbepaald

Binnen deze regeling kan een getroffen melkveebedrijf maximaal een vergoeding van 120.700 euro krijgen voor zijn gestorven melkkoeien. Dit plafond is noodzakelijk om het budgettaire evenwicht te bewaken. Onderstaande voorbeelden verduidelijken de berekeningswijze voor de tegemoetkoming:

A. Stel: Bedrijf met 100 melkkoeien waarvan 20 gestorven melkkoeien

Stap 1: Schadedrempel overschreden?

$20/100 = 20\% < 30\% \Rightarrow$ **Nee**

Conclusie: Het bedrijf krijgt geen vergoeding want het schadebedrag valt binnen het ondernemersrisico.

B. Stel: Bedrijf met 200 melkkoeien waarvan 150 gestorven melkkoeien

Stap 1: Schadedrempel overschreden?

$150/200 = 75\% > 30\% \Rightarrow$ **Ja**

Stap 2: Berekening van de tegemoetkoming

Schadebedrag = 150 melkkoeien x 1.600 euro = 240.000 euro

a) Toepassing van de franchise

Franchise van 30% op het schadebedrag $\Rightarrow 0,7 \times 240.000$ euro = 168.000 euro

b) Toepassing van de kortingstabel

Voor 168.000 euro brengt de kortingstabel de totale tegemoetkoming tot:

$(1.800 + 12.500 + 8.000 + 7.200) + (168.000 - 37.000) \times 0,4 = 29.500 + 52.400$ euro

Conclusie: Het bedrijf ontvangt een tegemoetkoming van **81.900 euro**.

Voor producenten die aan thuisverwerking/thuisverkoop doen kan er enkel een vergoeding voorzien worden voor het aandeel van de sterfte waarvoor er heffingen werden betaald via de koper. Hiervoor wordt een correctiefactor toegepast die wordt bepaald door MilkBE. MilkBE bepaalt deze factor in overleg met de producent en de fieldman van de koper.

5. Indiening van een steunaanvraag

Een getroffen melkproducent kan een steunaanvraag indienen bij MilkBE. De procedure hiervoor hangt af van het type aanvraag. Meer informatie hierover vindt u in [de bijlages bij deze toelichting](#).

6. Afhandeling van een steunaanvraag

Bij de ontvangst van het volledige dossier ter ondersteuning van de steunaanvraag wordt de producent op de hoogte gebracht van het goed ontvangst van het dossier. Hierop wordt de aanvraag voorgelegd aan en onderzocht door de Commissie Botulisme van MilkBE. Deze Commissie bestaat uit

vertegenwoordigers van de landbouworganisaties lid van MilkBE. De Commissie toetst het dossier aan de voorwaarden. Indien de aanvraag gegrond is, berekent de Commissie de tussenkomst die kan worden toegekend. Vervolgens wordt de vergoeding uitbetaald.

Indien het maximaal beschikbaar budget voor steun in een bepaald boekjaar is uitgekeerd, wordt het openstaande toegekende steunbedrag overgedragen naar het volgende boekjaar. De chronologie van de botulisme-uitbraken is dus bepalend voor de uitbetaling.

Indien de aanvraag ongegrond wordt bevonden, wordt de betrokken producent hiervan op de hoogte gebracht.

7. Mogelijkheid tot beroep

Indien de steunaanvraag door de Commissie beoordeeld wordt als ongegrond, heeft de producent de mogelijkheid beroep in te dienen. Dit gebeurt via brief t.a.v. de voorzitter van MilkBE, verstuurd naar de zetel van MilkBE. De producent heeft hiervoor 30 kalenderdagen, te rekenen vanaf de dag waarop hij/zij op de hoogte werd gebracht van de beslissing. Indien het beroep ontvankelijk wordt verklaard, nodigt het bestuursorgaan de producent uit de nodige bewijsstukken voor te leggen. Ook wordt het advies van de Commissie Botulisme ingewonnen. Vervolgens besluit het bestuursorgaan tijdens haar eerstvolgende vergadering over het al dan niet terecht zijn van de steunaanvraag. Bij een positief besluit betreffende de steunaanvraag, voert het secretariaat de betaling uit. Bij een negatief besluit wordt het dossier gesloten en wordt de betrokken producent hiervan op de hoogte gebracht.

A. Vangerven